

4. *Коттер Д.П. Впереди перемен / Д.П. Коттер / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2007*
5. *Грин М. Управление изменениями: пер. с англ. / Майк Грин, Эстер Кемерон - Изд-во : Добрая книга, 2006. – 360 с.*
6. *Майстер Д. Стратегия и толстый курильщик. Как наконец сделать то, что будет для вас полезно / Д. Майстер. - Издательство: Манн, Иванов и Фербер, 2008. - 272 с.*
7. *Рамперсад Х. Универсальная система показателей: Как достигать результатов, сохраняя целостность/Х. Рамперсад; Пер. с англ. — 3-е изд.— М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. — 352 с.*
8. *Сенге П.Танец перемен: новые проблемы самообучающихся организаций/ Сенге Питер М., Клейнер Арт., Робертс Шарлотта, Росс Ричард Б., Рот Джордж, Смит Брайан Дж. / Пер. с англ. - М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003.*

Наталія ОСТАПЕНКО

Таврійський національний університет імені Володимира Вернадського, м. Сімферополь

ЭФЕКТИВНІСТЬ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТАМ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Однією з форм державного регулювання економіки, зокрема малого бізнесу, є його підтримка, відмінністю якої є стимулююча спрямованість. Оскільки стабільний розвиток малого підприємництва є досить важливим завданням для розвитку національної економіки, то розгляд питань підтримки малого підприємництва та її ефективності набувають актуальності.

Для якісного планування розвитку сектора малого підприємництва, а також для визначення необхідних економічних методів підтримки суб'єктів доцільним є з'ясування особливостей розвитку суб'єктів малого підприємництва на регіональному рівні. Для визначення цих параметрів автор пропонує розглянути кількісні та якісні показники розвитку малих підприємств за областями України і АРК, а також взаємозалежність цих показників.

На основі проведеного дослідження констатуємо, що:

- Кількісні параметри розвитку малих підприємств України практично не визначають їх якісний розвиток. Таким чином, області з більш високою часткою малих підприємств можуть відставати в показниках обсягу реалізованої продукції цих підприємств у порівнянні з іншими областями.
- Кількісні параметри розвитку малих підприємств в незначній мірі впливають на соціальний ефект, оскільки кореляція між кількістю малих підприємств і зайнятістю на них на регіональному рівні становить 0,1.
- При цьому, варто зазначити, що якісні параметри розвитку малих підприємств України значно пов'язані з соціальним ефектом від їх діяльності. Обсяги реалізованої продукції знаходяться в прямій залежності від кількості найманих працівників на малих підприємствах – кореляція сильна (0,96) [1].

Для практичних рекомендацій щодо вдосконалення методів фінансово-кредитної підтримки малого підприємництва необхідно розглянути аргументованість та доцільність розробки і планування надання даного виду допомоги. Для аналізу в роботі розглядається взаємозалежність між показниками розвитку малих підприємств за областями України і АРК, а також між показниками ефективності надання підтримки, запропонованих автором (частка від середнього рівня фінансової підтримки на 1 проект, рівень охоплення фінансової підтримки, частка фінансової підтримки, соціальний ефект від підтримки, рівень задоволеності фінансовою підтримкою суб'єктами малого підприємництва).

Розглядаючи залежність розробки та планування надання фінансової допомоги від соціально-економічного розвитку суб'єктів малого підприємництва на певній території (області), можна зробити висновок, що планування заходів щодо підтримки малого підприємництва є неефективним і не розглядає особливостей розвитку малих підприємств у областях України. Це зумовлено тим, що рівень економічного розвитку областей відрізняється, тому фінансове забезпечення території є неоднаковим. Показники ефективності підтримки суб'єктів малого

підприємництва в незначній мірі взаємодіють із рівнем розвитку регіону (ВРП на душу населення). При цьому, ВРП на душу населення значно пов'язаний з рівнем розвитку бізнесу в регіоні, а також кількістю зайнятих працівників і обсягів реалізованої продукції на малих підприємствах. Кількісний ріст суб'єктів малого підприємництва не впливає на ВРП регіону.

Із кореляційних коефіцієнтів, розрахованих між показниками розвитку малих підприємств і показниками ефективності їхньої підтримки за областями України та Автономної Республіки Крим, помітно, що взаємозв'язок є дуже слабким [1, 2]. Найтісніший зв'язок спостерігається між показниками зайнятості й обсягів реалізації на малих підприємствах, а також рівнем задоволеності фінансовою підтримкою, розрахованої як відношення задоволених заявок на підтримку із загальною кількістю заявок. Утім, кореляція дуже слабка та негативна $-0,24$ та $-0,21$ відповідно.

За допомогою методики кластерного аналізу для оцінки ефективності підтримки визначено, що в 12 із 24-х областей України та АРК рішення щодо підтримки є доцільним виходячи з загальнонаціонального планування розвитку малих підприємств. У решті ж 12 областях та АРК дані заходи є неузгодженими, а підтримка є мінімальною та фрагментарною. Така відірваність заходів зумовлена відсутністю довгострокової стратегії розвитку суб'єктів малого підприємництва на національному рівні.

Таким чином, на рівні регіональної підтримки суб'єктів малого підприємництва більш ефективним і доцільним буде перехід від кількісного стимулювання розвитку малого підприємництва до його якісної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Основні показники діяльності малих підприємств за регіонами у 2010 році [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу до матеріалів : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Звіт про роботу фондів підтримки підприємництва, створених за участю УФПП, за 2010 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Українського фонду підтримки підприємництва. – Режим доступу до матеріалів : http://ufpp.gov.ua/results_activity.php

Христина ПАНЧУК

Тернопільський національний економічний університет

МІСЦЕ ПРОЦЕСУ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інтернаціональний розвиток економічної політики за векторами євроінтеграції зумовлює необхідність удосконалення, а за деякими аспектами й зміни адаптації управління зовнішньоекономічною діяльністю в усіх її проявах, тому розгляд даної теми є актуальним на сьогодні.

Адаптація управління зовнішньоекономічною діяльністю - це форма відображення підприємством та його структурними підрозділами механізмів впливу зовнішнього ринкового середовища, що намагається встановити рівновагу у міжнародних відносинах та зв'язках ринку. Це сукупність форм та методів управління зовнішньоекономічними операціями підприємства з метою забезпечення здійснення ефективного розвитку експорту та імпорту на підприємстві, а також збереження і покращення рівня конкурентоздатності на зовнішньому ринку та виживання підприємства в умовах жорсткої конкуренції в умовах фінансової нестабільності [2, с.185].

Реалізація адаптаційного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю проводиться при виникненні адаптаційної ситуації: виникнення в кон'юктурі міжнародного ринку нових умов, в яких неможливо підприємству здійснювати зовнішньоекономічні операції тими самими засобами; зміни в структурі підприємства, які роблять неможливим для нього досягнення нових цілей в старих умовах середовища. Виникнення таких змін потребує різноманітних ресурсів.

При виборі конкретної адаптаційної програми управління ЗЕД підприємство застосовує такі критерії: витратний – економне використання адаптаційних ресурсів; часовий – мінімізація